

СВОБОДЕНЪ ЛАДЪ

СЕДМИЧЕНЪ ИНФОРМАЦИОНЕНЪ ВЪСТНИКЪ

Абонаментъ за година 8 лева
за 6 месеца 4 леваРедакторъ-стопанинъ:
Стефанъ Ив. ПетковъРедакцията ни се помещава
на улица „Шуменска“, задъ пощата

Такса за публикацията на 1 стр. по 40 ст.; на 2 и 3 стр по 80 ст.; на 4 стр. по 50 ст. на 5 и 6 стр. по 30 ст. Преплатки и бирнич. обявления за 1 път 5 ст. за 2 пъти 10 ст. на дума.

Д-ръ Любенъ Дюгмеджиевъ
АДВОКАТЪ — ВАРНА.

слѣдъ войната прѣмѣсти писалището си сръщу
окожния съдъ.

Телефонъ № 353.

Архитектурно бюро
въ гр. Варна.

М. Юрдановъ,

дългогодишенъ архитектъ при министерството на Обществ. Сгради и пр., а напоследъкъ градски архитектъ при Варненската община, се завърна отъ войната и приема изработването на планове за разни постройки и всѣкакъв видъ технически работи, експертизи, ръководство на постройки и пр.

Бюрото се помещава въ собствения му домъ, на булевардъ „Мария Луиза“.

Стоянъ С. Стояновъ
дрехаръ — шивачъ
ул. Прѣславска — Варна.

Съобщавамъ на всички свои клиенти и на почитаемитѣ Варненски граждани, че за зимния сезонъ ми пристигнаха разни модерни и трайни платове отъ мѣстни и европейски фабрики.

Поръжитѣ се изпълняватъ по вкусъ и съ най-добъръ кроей.

О Б У Щ А
отъ известната фабрика **Д. Х. ПОЛЛАКЪ и С-ие**

Илия Д. Кенковъ съобщава на почит. Варнен. граждани и граждани че отъ една година насамъ е прѣдставителъ на известната европейска фабрика **Д. Х. Поллакъ и С-ие**, която произвежда най-люксови и здрави обуца.

Магазинътъ се намира на ул. „Прѣславска“ сръщу хотелъ „Прѣславъ“, където всѣки ще намери обуца по вкусъ и съ износна цѣна.

ПРИЕМА и ПОРЪЖКИ.

Усложненията на балканитѣ и ролята на България.

Освободителната война се почна въ името на политически, икономически и културни интереси на находящитѣ се подъ турско владичество инородни нему плѣмена. Планътъ на дѣйствието се изработи и включи въ специаленъ договоръ. Споредъ договора, най-голяма задача се възложи на българската армия. Последната изпълни буквално всички свои задължения, отстояването на които й коствуватъ жертви, неизмѣримо по-големи отъ ония, които Сърбия и Гърция дадоха. Поради условията и плана въ договора, последнитѣ двѣ държави бѣха поставени въ привилегировано положение, защото съ-най-труднитѣ задачи бѣ на товарена България, понеже тя щѣше да завладѣе и несравнено повече територия.

Ний ще изложимъ фактичестката страна на събитията, за да се види какви сж били отношенията между съюзнитѣ държави и, съпоставени съ взаимнитѣ договорни задължения, да се види причината на нещастия за насъ резултатъ.

До падането на Солунъ не се забѣлѣзватъ нито отъ нѣкоя страна неискреностъ въ изпълнение на взаимнитѣ задължения. Още до него моментъ нашитѣ военначалници имаха поводъ да изискватъ отъ двѣтѣ чужди армии да се ангажиратъ съ повече участие въ войната, а не да воюватъ, както правиха сѣрбитѣ, съ 200,000 войници сръщу 20,000 турска войска, а гърцитѣ да извършватъ постоянни опити на нападения, безъ смѣлостъ и безъ рискъ около Янина и нѣкои и други мѣстности.

Това слабо участие въ войната отъ страна на сѣрбитѣ и гърцитѣ, ярко беше въ очи, но нашитѣ войници не проявиха ни най-малкъ протестъ, а просто се забавляваха съ „юначнитѣ подвизи“ на своитѣ съюзници.

Падането на Солунъ въ гръцки ръцѣ стана по начинъ, който напълно е достоенъ за гръцката нация. Доиде редъ и за Янина. И тукъ сжщата история се повтори — Янина се прѣвзе както и Солунъ. Свѣта разбраше какъ се прѣвземаха тѣзи градове, но никой не намираще за нуждно да разправя за гръцка войнственоостъ.

Същевременно сѣрбитѣ на прѣдвѣха успѣшно сръщу не-

значителни турски отряди, повечето отъ които бѣха разбивани изключително отъ българската армия на генерала Тодоровъ.

Въ това врѣме втората и третата български армии воюваха съ главнитѣ турски войскови сили, които съставляваха грабначния стълбъ на цѣлата турска армия. Повече отъ 600,000 турски войници бѣха ангажирани сръщу тѣзи двѣ наши армии.

При всичко, че турцитѣ числено надминаваха насъ, побѣдата бѣше на наша страна. Това накара турския главнокомандующъ армията да поиска примирне за водене прѣговори за миръ. До този моментъ войната бѣше дошла до своето разрѣшение; турцитѣ нѣмаха повече сила да воюватъ, което ги плашеше, защото грозна перспектива стоеше отпрѣдъ имъ — Цариградъ бѣше застрашенъ да се прѣвземе отъ побѣдителитѣ. Въ този именно моментъ сѣрбитѣ показаха своето скрито намѣрение. Тѣ поискаха отъ турцитѣ съвмѣстно воюване сръщу насъ, за да могатъ да си осигурятъ завѣтитѣ отъ тѣхъ земи, които по договора се падаха намъ и ония, които бѣха спорни и за разрѣшението на който споръ въ договора се прѣдвиди клавзата за руския арбитражъ. Назъмъ папа, познавайки българската войска, като несравнено имаща по-големи прѣимущества отъ сѣрбската, не прие сѣрбското прѣдложение, а прѣдпочете тѣкмо обратното мнѣние — да се съюзи съ българитѣ, съ помощта на които да може да осигури по-благоприятенъ изходъ на войната. Тая тайна се откри отпослѣ. Като разбра Назъмъ папа, че българитѣ никакъ не сж наклонни на една измѣна къмъ своитѣ съюзници, не му оставаше друго освѣнъ да гледа поне врѣменно да се прѣкратятъ военнитѣ дѣйствия, та дано по такъвъ начинъ се получи по-износенъ за Турция обратъ. Почнаха се лондонскитѣ прѣговори, въ които дипломатията на съюзнитѣ излѣзе доста неудачна. Турцитѣ по умѣло си изиграха ролята, което даде поводъ за втората война. Въ тая война българското оржие се още повече прослави. Свѣтлата перспектива за бъдещето

пелачие на България, обръна вниманието на мнозина наши врагове, които не можаха да гледат безинтересно. Тук вече се започнаха да се разкриват аспирациите на чуждите държави. Когато Турция се съгласи на голъми отстъпки, Русия първа въстана против отстъпването Одринъ на българинѣ, а когато тя вана, че ниш искаме нищо повече — да вземемъ ливията Мидии — Родосто, тя най-енергично протестира и не позволи тая граница. Сплитѣ, безъ изключение, нѣмаха нищо противъ това искане на побѣдителитѣ, но заради Русия тѣ се съгласиха на пейната воля. България склони да се отстъпи Родосто на турцитѣ, но колкото за Одринъ и дума не можеше да става. Тогава Русия изпрати въ София Башмакова и Чарикова, които единъ слѣдъ други идваха да увѣщаватъ България да се откаже отъ Одринъ. Разбира се, че това не можеше да бѣде. Но понеже силитѣ дадоха на България да разбере, че тѣ сж наклонни да се удовлетворятъ волята на Русия, намѣриха благовиденъ прѣтекстъ за това, като се надѣваха, че българинѣ ще отстъпятъ защото прѣтекстѣ бѣше доста сериозенъ, даже основателенъ. Като разчятаха, че Одринъ е непрѣвзимаема крѣпостъ — споредъ свѣдения отъ военни капациети — силитѣ казаха на България така: за да имате основание да прѣтендиратѣ за Одринъ, вий трѣбва да го прѣвземите, иначе помярете се съ мисълта да го владѣете. Тога-

ва армията на генералъ Ипановъ, слѣдъ двудневна атака, отъ височинитѣ на *непрѣвзимаема* източенъ одрински секторъ „Айпазъ-баба“, отговори и на силитѣ и на Русия. Смаяни отъ това свѣрхестествено усилие на българскитѣ войници Европа заплѣме. Възтрога на цѣлото славянство оглуши всички краища на свѣта. Засѣдаващата Руска Дума въ него моментъ се принуди да сирѣ засѣданieto си докато залата, въ която засѣдаваха, отишне отъ голѣмитѣ радости оващи, направени на Данева, който тогава бѣше въ Петербургъ и се яви въ Думата да съобщи великата побѣда на славянството. Само Царъ Николаи и неговитѣ съвѣтници останавиха безучастни въ тая радостъ. Нѣщо повече: внукътъ на царь-освободителя укори прѣдседателя на Думата за начина, по който рускитѣ депутати проявиха своя избликъ на радостъ.

Ако българската дипломация бѣше малко нѣщо скептична къмъ Русия, тя щѣше да извлече голѣма полза отъ повѣдението на послѣдната и печалния финалъ на българскитѣ побѣди щѣше да се избѣгне.

Понататѣшното развитие на събитията показва *искреността* на Русия къмъ България и при все това нашитѣ управляващи тогава русофили слѣдваха пѣти на своето безгранично доверие къмъ дипломатията на Савонова, което ги докара до положението на, макаръ несъзнателни, отечествени гробокопатели. (слѣдва).

се издигне надъ мимолѣтнитѣ чувства на тѣлитѣ, да прѣцѣни маждо и спокойно всички условия, при които могатъ най-добъръ да се запазятъ държавнитѣ интереси, и съобразно съ това да дѣйствува смѣло и рѣшително. Нашитѣ държавни мъже — управляващи и управлявани — не сториха тѣй. Тѣ допуснаха да се осмислятъ фаталното на България споразумѣние между гърци, сѣрби, черногорци и ромѣни. Тѣ не държаха смѣтка за тия съглашения. Тѣхната самонадѣаностъ бѣше толкова голѣма, че и въ навечерието на катастрофата тѣ отблъскаха прѣдложението на ромѣнското правителство за споразумѣние, прѣдложенията на сѣрби и гърци за мирна спогодба.

Ако ние бѣхме се споразумѣли съ сѣрбитѣ, щѣхме да изгубимъ нанстина, цѣлата спорна зона и два-три града още въ Македония, но затуй пѣкъ можехме да получимъ компенсация за смѣтка на гърцитѣ. Оставени сами, гърцитѣ щѣха да бѣдатъ принудени да ни отстъпятъ земитѣ, итерху които ние имаме безспорно право. Въместо да се молимъ днесъ за Кавала, Сѣресъ, Драма, които бѣха въ наши рѣцѣ, ние щѣхме да владѣемъ и Солунъ, и Костуръ, и Воденъ, и Битоля. Споразумѣнието, постигнато между гърци и сѣрби относно Солунското пристанище, можеше да бѣде реализирано между насъ и сѣрбитѣ. Отъ него ние щѣхме да имаме неизброими економически и военно-политически изгоди. Споразумѣни съ сѣрбитѣ, ние не бихме се намѣрили прѣдъ пакостното турско и ромѣнско нашествие. Една жѣртва щѣше да даде България — Сѣверо-западна Македония, жѣртва несравнено по-малка отъ жѣртвитѣ, дадени въ Буквурещъ и Цариградъ. А

пѣкъ печалбитѣ, несъмнѣно, щѣха да бѣдатъ твърдѣ голѣми.

Безъ ромѣнското нашествие, бѣдещитѣ ни отношения съ прѣвдунската ни съседка можеха да се подобратъ чрѣзъ умна политика. Подобренитѣ отношения между сѣрби и българинѣ щѣха да се заключатъ и разширятъ. Иалѣла на двѣ морета, България можеше да държи въ рѣцѣтѣ си не само политическото, но и економическото итервенство на Балканитѣ. Сѣрбия, затворена между насъ и Австрия, щѣше да бѣде принудена да търси нашитѣ дебунета. Свързана съ България чрѣзъ единъ мостъ на Дунава, Ромѣния би насочила частъ отъ своя пѣностъ прѣзъ Егейско море. Отъ това положение ние само бихме печелили. Скоро въ нашето отечество щѣше да цѣлти завидно благоденствие и удивителенъ напѣдѣкъ.

Ето какви тежки прѣстѣпления направиха държавниците ни прѣдъ народното благосъстояние, прѣдъ националното ни бѣдѣще. Народътъ ги слѣди и ще ги ослѣди. Иднитѣ поколения ще ги проклинатъ. Историята ще ги порицава. Но каква полза отъ това?

Сега вече е късно да се поправимъ стореното вло. Отворенитѣ рани между балканскитѣ народи сж тѣй дълбоки, че твърдѣ много врѣме трѣбва за да заздравятъ и да се забравятъ. Отъ посѣтата вражда се повдигатъ на политическия хоризонтъ на Балканитѣ нови черни облаци, които прѣдвѣщаватъ голѣмъ буря. Нека направимъ всичко възможно, нека напѣднемъ всичкитѣ си национални сили, за да се подготвимъ за тия буря, за да излѣземъ отъ тѣхъ съ повече достоинство и съ повече честъ отколкото сега.

ОТГОВОРНИТЪ.

II.

Не по-малка отговорностъ има и сегашното народно събрание, което мѣлкомъ се отказва прѣзъ врѣме на сждбоноснитѣ дипломатически прѣговори отъ своето право за върховенъ контролъ върху дѣлата на правителството. То одобряваше съ ржкоплѣскавия двусмисленитѣ и смутлявени обяснения на примеритѣ. То санкционираше мѣлчанието имъ, вадъ което се прикриваха дипломатически грѣшки и неуспѣхи. То допусна да се окове въ вериги свободната критика върху дѣлата на правителството, съ която можеха да бѣдатъ отстранени много отъ днешнитѣ несполуки. Когато българския народъ се тласкаше по вратолонни пѣтица въ бездната, болшинството отъ нашия парламентъ закриляше егоистичнитѣ интереси на партиятѣ, отъ които бѣ излѣвало: позволяване изпѣлнителната властъ да назначава въ новоосвободенитѣ земи чиновници, за дѣлата на които България днесъ се черпи прѣдъ цѣлия културенъ свѣтъ; обмисляше начинитѣ, по които може да вземе дневни пари и за днитѣ, прѣзъ които не бѣ засѣдало; подиграваше се съ сждбата на раненитѣ войници, като имъ отпущаше помощи, каквито се даватъ само на улични просици, а въ сждното врѣме лѣдро

гласуваше кредити за безполезни командировки, за тѣлсти апанажи и за богати кражби. Въ сждбоноснитѣ дни за българския народъ парламентарното болшинство не изпълни достойно и добросъвѣстно длѣжноститѣ, които имаше къмъ тоя народъ.

Справедливостта изисква да признаемъ, че не по-малка отговорностъ иматъ и водителитѣ на управлявалитѣ опозиционни партии у насъ. Когато отъ сѣрбска страна се заговори за ревизия на сѣрбско-българския договоръ и за мирно споразумѣние върху подѣлбата на земитѣ въ Македония, нашитѣ опозиционни шефове бѣха ония, които първи издигнаха лозунга за новата война. Тѣ бѣха ония, които и въ парламента, и въ публични събрания, и въ печата се противопоставяха на прѣдложенията за мирна спогодба. Тѣ бѣха ония, които въ короннитѣ свѣти свѣтѣваха къмъ неотстъпчивостъ държавния глава, безъ да прѣцѣняватъ положението на България. Може би, въ всички тия свои постѣпки тѣ, като добри българи, се показваха отлични патриоти, но, безспорно, тѣ се проявиха и като лоши държавници. Добриятъ държавецъ мжжъ трѣбва да бѣде вѣрженъ съ самообладание, прѣдвидливостъ и далновидностъ; той трѣбва да

За работа за свѣтла бѣднина. Да повдигнемъ стопанската мощъ на народа.

Въ по-миналия брой на вѣстника ни въ статията подъ заглавие: „На работа за свѣтла бѣднина“, между другото казахме, че за да кове успѣшно собственитѣ си сждбини, българскиятъ народъ може да разчита на три надеждни сили: просвѣтата, армията и економическото благосъстояние на широкитѣ народни маси. Понеже итервитѣ два въпроса ги разгледахме, сега даваме мѣсто на послѣдния въпросъ.

Не трѣбва да забравяме, че само народъ съ цвѣтущъ поминѣкъ, който дава достатѣчни срѣдства за сносенъ животъ на всѣкиго, е въ състояние да брани самоотвержено отечественитѣ си интереси. За широкитѣ народни маси осѣзателното въ понятието отечество е имотътъ, земята. Бранейки родината си, тѣ знаятъ, че бранятъ собствената си земя. Съ това още може да се обесни и удивителната самоотверженостъ на кроткитѣ иначе български селяни. Единъ народъ отъ гладни, голи и пѣлжип роби не може да бѣде и

нѣма причини да бѣде храбъръ ващитникъ на родината си. Падането на България подъ турското иго е едно отъ многото доказателства на тая истина. Ржководителитѣ на отечественитѣ ни сждбини винаги трѣбва да я помнятъ. Тя трѣбва да бѣде пѣтеводната имъ звѣзда въ тѣхната дѣйностъ.

Прѣзъ 35 годишния ни свободенъ политически животъ богатствата у насъ бѣха сравнително равномерно разпѣдѣлени. Общия народенъ поминѣкъ направи единъ значителенъ, дивенъ прогресъ. Намъ прѣдстои сега, като засилваме армията и просвѣтата, да засилваме съ всички изпитани срѣдства и тоя прогресъ — да повдигаме народния поминѣкъ и да осигуряваме по тоя начинъ условия за сносенъ животъ на всички. За нашиятъ народъ поминѣкъ има още твърдѣ широки простори. Ние имаме още около 16,000,000 декара необработена земя, която въ рѣцѣтѣ на трудолюбия български земледѣлецъ може да се прѣвѣрне въ невечерпаемъ из-

точникът за нови богатства. Ние имаме широкооткрити пазарища в търговията, в занаятите и индустрията, които чакат дълови и предприемчиви хора, за да цъфтят и се развиват. Напишете „здрави неционален е-гоизъм“, което ще рече нашето щастливо бъдеще, налага на всички тия поприща да работят българите. Българците трябва да стане не само добър земледеец, но и отличен търговец, отличен занаятчия и отличен индустриалец. Възможно да тичаме за чиновнишки места, нека отправим нашите сили, нашата енергия и нашия труд към тия поприща, от които двесте чужденци извличат блага.

Иалъзъл на днѣ морета, българският народ трябва да отиде от себе си достатъчно силно, за да владѣе тия морета, защото тѣ ще повишатъ стойността на неговия трудъ и ще увеличатъ богатствата му. Той трябва да се спусне на работа по морето съ онова сжщо непрѣклонно трудолюбие, съ което работи полята; тамъ ще намери нови източници за своята сила и своето благоденствие.

Големи и широки сж задачи, които българският народъ трябва да разрѣши, за да осигури своето съществуване. При все туй, ние вѣрваме, че тѣ ще бъдатъ постигнати въ недалечно бъдеще. За единъ народъ, синонимъ на труда, не може да има прѣчки въ неговите стремежи, защото трудътъ — честниятъ и упоритиятъ трудъ всичко надвива и всичко побѣждава. Въпреки прѣживяните изпитни, въпреки изпитаните страдания и нещастия, ние гледаме съ широкъ оптимизъмъ на нашето народно бъдеще. Нашиятъ народъ ще стане и трябва да стане просвѣтенъ, силенъ и богатъ. Силитѣ, които крие въ себе си, ще му осигурятъ не само економическата но и политическата хегемония на Балканитѣ, стига само неговите ржководители на всѣка стѣпка въ своята дѣйностъ да се водятъ отъ трѣзвения, възвишения патриотизъмъ. Отъ горчивата скръбъ, която изпитва двестъ, той ще добие потници за нови подвизи. Прѣчистенъ чрезъ изпитаните страдания отъ всичко гнило, поученъ отъ сторените грѣшки, той ще намери сили въ себе си, да събори прѣзрително прѣградитѣ, издигнати на неговите пазарища, да накаже и заличи прѣстѣпленията, извършени отъ враговетѣ му, и да заеме достойно мѣстото, което заслужава между културните народи.

ОТЗИВИ.

На сждъ прѣстѣпниците!

Както вече съобщихме, правителството ще назначи нѣколко комисии, съставени отъ висши магистрати, професори, лѣкари и видни граждани, за да анкетирайтъ извършените прѣзъ войната прѣстѣпления по военните доставки, по реквизицията, по въоръжението и по дѣйността на санитаритѣ.

За тая мѣрка правителството заслужава най-голяма похвала. Накипѣлото негодувание на българското гражданство отдавна искаше да бждатъ открити, изобличени и наказани прѣстѣпниците, които съ позоритѣ си дѣла почерпиха нашето военно дѣло. Когато цѣль народъ съ дивно себеотрицание жертвуваше живота си, силитѣ и богатството си за единъ възвишенъ идеалъ, намери се срѣдъ тоя народъ користолюбиви и алчни пароди, които поискаха да трупатъ богатства отъ храната, отъ блѣклото и въоръжението на българския войникъ; намери се държавни служители, богато плащани отъ народа, които се подиграваха съ живота, здравето и честта на българските граждани. Извършените несправедливости, своеволия и злоупотреби прѣзъ войната убиха духа на българския войникъ, равката дисциплината въ армията и подготвиха катастрофата, до която достигна България.

Българските граждани сж длъжни ако тѣ мислятъ за бъдещето на измъченото си отечество, да съдѣйствуватъ съ всичкитѣ си сили да бждатъ открити и заслужено наказани всички прѣстѣпници. Да се прѣкриватъ прѣстѣпленията, това значи да се правятъ нови прѣстѣпления противъ интереситѣ на отечеството. Затуй повелителенъ дългъ се налага на всѣки добъръ гражданинъ да изнесе прѣдъ обществения сждъ извършените прѣстѣпни дѣяния прѣзъ войната, които знае или за които е чулъ. Водими отъ желанието да услужимъ на това благородно дѣло ние отъ идния брой въ особенъ отдѣлъ, озаглавенъ **«Материали за анкетните комисии»** ще откриемъ широко колонитѣ на вѣстника си за всѣкиго, който може да съобщи точни факти, които доказватъ извършените прѣстѣпления. Всѣко съобщение трѣбва да съдържа слѣдните данни: 1) какво прѣстѣпление е извършено, 2) отъ кого, 3) кога и дѣ, 4) кои лица могатъ да свидетелствуватъ за него.

Имената на съобщителитѣ ще бждатъ запазени въ най-строга тайна, ако тѣ желаятъ това. Редакцията ще ги открие само тогава, когато сждътъ или анкетните комисии пожелаатъ да ги узнаватъ, за да ги разпитатъ като свидетели. Прочее, на работа граждани. Нека, безъ да скѣпимъ труда и спокойствието си, съ общи усилия залегнемъ да се изкорени частъ по-скоро корупцията, която се е загнизила въ нашите военни учрѣждения, нека прѣчупимъ ржцѣтѣ на крадцитѣ и разбойницитѣ на народната парѣ, нека изобличимъ и накажемъ служителитѣ, които манкрираха отъ своите длъжности, защото само така ние ще можемъ да обновимъ нашия държавенъ животъ, го прѣчистимъ отъ язвитѣ и недѣлитѣ, които го разаяждатъ, и да подготвимъ свѣтло и щастливо бъдеще за отечеството си.

Истината се разкрива...

Малко-помалко започва да се хвърля пълна свѣтлина върху събитията, които докараха катастрофа за България. Столичния партиенъ печатъ изнася вече факти и документи, които недвусмислено сочатъ виновницитѣ за тия събития.

Българското гражданство настойчиво пита, кой е далъ на 16 юний заповѣдъ за започване на междусюзнишката война, която сега се осжда отъ всѣки трѣзвения българинъ. Хората на бившето правителство се задоволяха да кажатъ само, че фаталната заповѣдъ е дадена безъ знанието и въпреки волята на отговорното правителство. Нѣкои дори отидоха по-далечъ: тѣ нарекоха даването на тая заповѣдъ *държавенъ прѣвратъ*. Други съзрѣха въ нея една отъ многото прояви на личния режимъ въ нашия държавенъ животъ.

Сега в. „Прѣпорецъ“ (отъ 27/IX) отговаря съ документи на въпроса, който интересува цѣлото българско общество.

На 6-й юний генералъ-лейтенантъ Савовъ съ телеграма № 5327 заповѣдалъ на армията *„да се готви къмъ завземането на Солунъ въ 2 — 3 дни“*. На 14 с. м. сжщиятъ издава директива подъ № 23 за една евентуална война *срѣщу Сърбия и Гърция*. На 16 юний сжщиятъ генералъ прати телеграфическа заповѣдъ № 5596, която гласѣла: *„атакувайте по най-енергиченъ начинъ при Дефтера и Чаязи и застанете твърдо въ тия мѣста; утрѣ чиствртата армия атакува цѣлата сръбска линия прѣдъ себе си“*. На 17 юний пакъ генералъ Савовъ далъ заповѣдъ, въ която между другото се казва: *„цѣльта на това, що прѣдприемаме, е първо, да повдигнемъ до павѣстна степенъ духа на нашата войска; второ, прѣдъ опасността да се запали войната между съюзницитѣ да накараме руската политика да побърза съ разрѣшението на въпроса вмѣсто да го протака; трето, съ силните удари които ще нанесемъ на противницитѣ, да ги накараме да бждатъ по-отстъпчиви и по-сговорни“*.

Ние знаемъ вече, какъ накарала руската политика да разрѣши „въпроса“. Слѣдъ безумната авантюра на неотговорнитѣ фактори, българското правителство бѣ принудено унивително да се моли, за да бжде пощадена България, бѣ принудено да иде въ Нишъ, дѣто го подиграха, въ Буквурецъ, дѣто ограбиха побѣдитѣ на българското оръжие, и въ Цариградъ, дѣто ни пзвуди-ха... Това е само едната страна на картината. Другата страна ни разкрива в. „Мпръ“ (27/IX). Той казва: „Партиитѣ, които сж на властъ сега, напращаха специални емисари между войската да проповѣдватъ войната срѣщу сърби и гърци. Тѣ напращаха, отиването въ Петербургъ флагрантно прѣстѣпление. Тѣ пишаха сами или чрезъ поставени македонски дѣйци и други хора псма да заплашватъ, че главитѣ се търкалятъ, ако се отиде въ Петербургъ и не се обяви войната веднага, че войскитѣ отъ Сливница ще дойдатъ въ София

да свалятъ правителството и дори царя, ако се не завзематъ веднага земптѣ не само отъ безспорната, а и отъ спорната зона и ако се не окупира Солунъ. Тѣ най-послѣ напратиха своитѣ шефове при царя още на 16 май; единъ денъ прѣди да се подпише мирътъ въ Лондонъ, и му заявиха, че България не трѣбва да отива въ Петербургъ, а трѣбва да воюва“.

Дадениятъ свѣтъ бѣха послушани. И българскиятъ народъ отново бѣ разпокъсанъ и хвърленъ въ ново тежко робство.

Поукитѣ отъ тия факти за българския избирателъ сж ясни: управницитѣ, които отъ тридесетъ и петъ години се изреждатъ на властъ у насъ, т. е. новитѣ *български боляри*, по своята държавнишка мѣдростъ и политически тактъ не се отличаватъ много отъ *старитѣ боляри*, които едно врѣме съ своитѣ крамоли, ежби и борби за властъ тикаха България ту подъ грѣцко, ту подъ татарско иго, докато най-послѣ ѝ докараха тежкия турски яремъ...

За чиновницитѣ-войници.

Чиновницитѣ-войници прѣзъ войната, както се знае, получаваха само $\frac{1}{3}$ отъ заплатата си и само отъ тази частъ имъ се удържаше за пенсия. Когато дойде врѣме да се опрѣдѣля размѣра на пенсията, която ще получава такъвъ единъ чиновникъ, да ли ще има влияние върху този размѣръ по-малката ($\frac{1}{3}$) заплата получавана отъ него и слѣдователно да му бжде опрѣдѣлена по-малка пенсия? Не ще съмнѣние, че това влияние ще се яви, защото размѣра на пенсията ще зависи отъ общата сума на получената заплата прѣзъ всичкитѣ изслужени години, и защото съобразно съ получената заплата ($\frac{1}{3}$) се е удържало и за пенсия. Иалпаа, че чиновницитѣ-войници освѣнитѣ, дѣто губиха отъ заплатитѣ си по $\frac{2}{3}$ (за което, впрочемъ, не може да става въпросъ), но ще трѣбва да изгубятъ и отъ размѣра на пенсията, която би слѣдвало да получатъ, ако биха получавали пълнитѣ си заплати. Това е единъ ударъ за чиновницитѣ-войници и ще бжде голяма несправедливостъ, като се вземе прѣдъ видъ, че чиновника служи дълго врѣме, за да може да получи една колко годѣ задоволителна пенсия за стари години, слѣдъ като бжде вече негоденъ за никаква работа.

По този поводъ, не е ли вмѣстно и справедливо правителството да съчете, че всички тия чиновници-войници сж получавали цѣли заплати, разбира се, безъ да имъ се изплаща $\frac{2}{3}$ частъ отъ тѣхъ, прѣзъ врѣмето на войната, та когато дойде врѣме да се опрѣдѣля размѣра на пенсията този размѣръ да се смѣта не върху получената реална $\frac{1}{3}$ заплата, а върху цѣлата заплата.

Разбира си пенсионния фондъ въ случай ще иска своето, пменпо да не бжде нахърнено неговото положение като каса, защото, при опрѣдѣляне размѣра на пенсията отъ базата на пълни заплати, ще трѣбва и върху таа база да се внесе въ касата

на фонда, съответната част за пенсия. Това ще бъде единствено откупване на правото на чиновника да се ползва от ненакърнен размър пенсия, определена върху пълната заплата и пръв връмето, пръв което чиновника е стоял под знамената.

Резюме: На чиновниците войници връмето от 17 септември 1912 до денят на въстановяването на длъжностите им да се счита че са получавали пълни заплати.

Същити тия чиновници да внесат в касата на пенсипонния фонд 7 и 8% одърски и върху останалите 1/3 от заплатите си

Ето един въпрос, който предлагам на обождаването на компетентните по материята.

Аз мисля, че той заслужава серпозно научване и надлъжно внимание на по-свободните лица по въпроса.

Тасо.

Дневни новини

Българските загуби през последните три войни. Следната статистика показва жертвите и загубите на България през последните три войни. Във всичките войни с Турция тя е имала убити 313 офицери и 29,711 войници; изчезнали са безследно 2 офицери и 3,193 войници; ранени са 915 офицери и 52,550 войници. Тия числа са окончателните. Приблизително вън сж следните загуби съюзниците: убити сж 266 офицери и изчезнали безследно 69; от войниците 14,602 сж убити и 4,560 изчезнали; 816 офицери и 50,303 войника сж били ранени. И тъй, през последните три войни България е изгубила 52,716 граждани въ най-жизнеспособната им възраст. Въ това число не влизат инвалидите, които ще останат от броя на ранените 102,853 души.

Военните разходи сж следните:

1. Въ реквизиционни разходи 300 милиона лева.

2. Въ разрешени и неразрешени още кредити 360 милиона лева.

Към тая сума трябва да се прибавят още около 120 до 150 милиона лева за изразходвани военни материали.

Най-голямата загуба на България е плячката, която взема Ромния, без да гръне ни една пушка. Тая плячка е: 7525 квадратни километра отлична работна земя — житницата на България — и с население 286,000 души, когато новозавладения земи въ Македония и Тракия съдържат само три до пет хиляди квадратни километра културна земя.

Неопитни сж моралните и политическите загуби на България въ нещастната война съ съюзниците ѝ. България даде грамадни жертви, за да прослави и възвеличи своите съюзници и съеди. Това се види и от следната статистика, изработена от българския генерален щаб:

България.

	квал. кил.	жст.
1. Преди войната	96,345	4,329,108
2. Следъ	112,077	4,700,150

Сърбия.

1. Преди войната	48,303	2,957,207
2. Следъ	87,358	4,167,207

Гърция.

1. Преди войната	96,657	2,644,952
2. Следъ	121,268	4,251,952

Черна Гора.

1. Преди войната	9,080	275,000
2. Следъ	14,256	515,000

Европейска Турция.

1. Следъ Лон. дог.	9,168	420,000
2. „ Цар.	16,201	725,000

Албания.

Новозавладена	32,000	880,000
---------------	--------	---------

На 29 м. м. въ салона К. Ранковъ се състоя второто събрание на Варненското Национално и Културно Д-во. Избра се управителен съветъ

въ съставъ: Г-жи: Анастасия Д-ръ Жефъкова, Керя В. Попова, Прица З. Връжкова и Г-да Александър Василевъ, Александър Димитровъ, Антоанъ Р. Патамански, Атанасъ Несторовъ, Боянъ Смиловъ, Боню Г. Вънчаровъ, Венедиктъ Поповъ, Владимиръ Кусевъ, Василъ Драгановъ, Г. Сарафимовъ, Д-ръ Ст. Златаровъ, Д. Дабаковъ, Д-ръ Ст. Мариниъ, Д-ръ Ив. Екимовъ, Йеко Димовъ, Иванъ Церовъ, Ив. Големзовъ, Ив. Икономовъ, Коста Ранковъ, Карлъ Шкорпилъ, Михаилъ Пейчевъ, Маринъ Костовъ, Никола Поповъ, Никола Новкиришки, Петръ Г. Петровицъ, Перикли Георгиевъ, Христо Луковъ, Хараламби Г. Мутафовъ, Йорданъ Божиловъ, Яковъ К. Найденовъ. Провърителен съветъ: а) Д-рители Д. Н. Мутафовъ и Хр. Ивановъ; б) Спонагателни: Д. Костакевъ и Ант. Буюклиевъ.

Новъ редъ въ Варненската борса.

Отъ 27 м. м. въ Варненската житна борса се въведе новъ редъ и продажбо-покупките на зърнените храни занавръдъ ще ставатъ споредъ правилника за житните тържища отъ 1904 год., утвърденъ отъ министра на търговията и земледелието съ заповѣдъ № 1397 отъ с. г., който правилникъ се прилага отъ години въ Провадия, Девня, Козлуджа и Балчикъ. За продажбо-покупките въ борсата ще се грижи изключително общината, посредствомъ свой надзирателъ и няма да се допускатъ никакви посредници. Г-тъ кмета е изучилъ този въпросъ всеотранно и съ обширенъ докладъ до общинския съветъ е изтъкналъ голъмата полза за общината отъ прѣмахването досегашния редъ въ борсата.

За напредъ общинската каса ще се ползува ежегодно съ 40—60 хил. л. По този въпросъ ще се произнесемъ въ единъ отъ идните броеве.

Стража. Отъ 2—3 мѣсеца насамъ прѣдъ кръчмитъ на Бр. Календжиеви въ V уч. е поставенъ единъ стражаръ, види се да пази кръчмитъ. Питаме защо е поставенъ този стражаръ тамъ? Нѣма ли друга работа за него? Или малко сж крадците изъ града, та е поставенъ да пази кръчмитъ!

Пакъ бѣжанци. Всеизвестно е, че отъ няколко мѣсеца насамъ постоянно пристигаха бѣжанци, които сега се скитатъ немилли недрата по улиците на гр. Варна. Сжко прѣди 3—4 дена съ парахода „Кирилъ“ пристигаха още 1100 бѣжанци, идящи отъ Галиполския полуостровъ.

Гражданството и кметството трѣбва да се позанимеватъ за мизерията на тия нещастници.

Македоно-одринските дружества. На 29 м. м. въ шаба на опълченето въ София се състоя събрание на македоно-одринските опълченци. Г-лъ Геновъ откри събрание съ подходяща рѣчь. Говори по нуждите, които извикватъ организацията и майоръ Дарвинговъ. Прие се проекто-устава. Съгласно него цѣльта на дружествата е следната:

1. Да поддържа между членовѣ другарски чувства въ гражданския животъ и въра въ бъдещето на българския народъ.

2. Да поддържа съ ревностъ всички културни учреждения, които самоопредѣлятъ нацията, които будятъ националното самочувствие въ българския народъ, като устроява и подпомага чрѣзъ бѣседи, празненства, игри и пр. съ патриотично съдържание.

3. Да въздигне паметници за падналитъ за свободата на Македония и на Одринско опълченци.

4. Да подкрѣпва материално инявалитъ, болнитъ и бѣднитъ опълченци, било тѣхнитъ семейства.

Изра се врѣмененъ комитетъ въ съставъ: прѣдседателъ генер. Геновъ, подпрѣдседатели: запас. подполковникъ Николовъ и Протогеровъ, членове: Д-ръ Точковъ, Д-ръ Владовъ, Д. Кочевъ, Мих. Андоновъ, Д. Михайловъ, С. Велевъ, Д. Христовъ и М. Дамяновъ.

Съгласно приетия проекто-уставъ, въ градъ или село, гдѣто има повече отъ 10 м. о. опълченци, могатъ да съставляватъ дружество, а гдѣто сж по-малко — група, се присъединява къмъ най-близкото дружество.

Следъ вдигане на военното положение ще се свика едно голѣмо събрание, въ което ще работи окончателния видъ на устава и ще се рѣши въпроса за свикване на учредителния конгресъ.

II Варнен. Съдебенъ Приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 183.

Въ допълнение на обявлението ми № 60 отъ 14 септември 1913 год., публикувано въ „Държ. Вѣстникъ“ брой 214 отъ 23/IX 1913 обявявамъ, че продажбата на:

Къща съ фурна, построяна върху около 98 кв. метра, отъ камено-тухленъ материалъ, покрита съ керемиди, състояща се долъ — задъ фурната една стая и коридоръ; при нея прилѣпена пристройка, върху около 32 метра отъ смѣсенъ материалъ, покрита съ керемиди, състояща се отъ една стая раздѣлена на двѣ отдѣления, съ дворъ отъ около 158 кв. метра и въ него кладенецъ и чешма. Цѣлото пространство, което заематъ постройките и двора е около 288 кв. метра; нахожда се въ гр. Варна V уч., на улицитъ „Македонска“ и „Мелнишка“, подъ № 6/144, при съеди: Никола Тодоровъ, Георги Чаушовъ и улицитъ „Македонска“ и „Мелнишка“, е почната на 24 септември 1913 г. и ще продължава до 24 октомври 1913 г. 5 часа следъ обѣдъ, съ правонадаване въ 24 часа 5%.

Горниятъ имотъ е собственост на Григоръ Георгиевъ отъ Варна, продава се за дългътъ му къмъ Петръ К. Доланчиевъ отъ Варна, първоначална цѣна 8800 лева.

Желающитъ да купятъ имота, могатъ да се явятъ всеки присъственъ денъ и часъ въ канцеларията ми, да прѣглеждатъ книгата по продажбата и да наддаватъ.

Варна, 27 септември 1913 г.

Съдеб. Приставъ: Н. Спасовъ.

I Варненски Съдебенъ Приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 194

Въ допълнение на обявлението ми № 154 отъ 19.IX.1913 г. публикувано въ „Държавенъ вѣстникъ“ брой 218 отъ 27 септември т. г., извѣствамъ на интересующитъ се, че продажбата на едно празно мѣсто въ гр. Варна II частъкъ подъ № 12, на булеварда срѣщу морето и хотелъ „Приморски“ и до моста—канала до морската градина, отъ около 755 кв. метра, е почната на 28 септември т. г. и ще продължава до 28 октомври с. г. до 5 часа следъ обѣдъ, съ правонадаване въ 24 часа 5%.

Горниятъ имотъ е собственост на Иванъ А. Ивановъ отъ гр. Русе и се продава за дългътъ му къмъ Българ. Нар. Банка Русенски клсъ. Първоначална цѣна 8000 лева съ 10% на маление.

Желающитъ да купятъ имота, могатъ да се явятъ всеки присъственъ денъ и часъ въ канцеларията ми, да прѣглеждатъ книгата по продажбата и да наддаватъ.

Варна, 1 Октомври 1913 г.

I Съд. Приставъ: Алек. Х. Байковъ

IV Варненски Съдебенъ Приставъ.

изпъл. дѣло № 217/912.

ОБЯВЛЕНИЕ № 294

На основание изпълнителнитъ листове подъ № № 1495, 1899 год. и др. издадени отъ I Варн. мирови съдия, въ полза на Хр. К. Бъсковъ отъ гр. Варна, противъ Иванъ Панделиевъ, отъ сжшия градъ, на обща сума 200 лв., лихви и др. разноски, обявявамъ че въ продължение на 31 денъ отъ последното двукратно публикуване настоящето въ мѣстния в. „Свободенъ Гласъ“, съ правонадаване въ 24 часа 5%, ще продавамъ за втори пътъ на публиченъ търгъ въ канцеларията си въ гр. Варна следующия дължиковъ недвижимъ имотъ, останалъ му въ наследство отъ покойната му жена Марийка Ив. Панделиева, именно: 1/2 частъ отъ едно лозе въ землището на гр. Варна, мѣстността „Кучуча“ цѣлото отъ около 8 декара, при съеди: Х. Данаилъ Василевъ, Х. Дечо Василевъ и пжтъ. Първата оѣнка за частта 300 лева съ 50% намаление.

Разглеждането на книгата по продажбата и наддаването може да стана всеки присъственъ денъ и часъ въ канцеларията ми.

гр. Варна, 1/X 1913 г.

1—2

IV Съд. Приставъ: Д. Х. Ивановъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 278.

Въ допълнение на обявлението ми № 136 отъ 27/VIII 1913 год., публикувано въ „Държавенъ Вѣстникъ“, брой 213, обявявамъ, че продажбата на една къща-къпикъ, въ землището на гр. Варна, мѣстността „Сезъ-Семезъ“, двуетажна, всеки етажъ отъ по двѣ стая и салонъ, дължина 12 м., а широчина 5—7 м., отъ камъкъ и тухли, съ обикновени керемиди, съ дворъ (по-рано лозе) около 300 кв. м., при съеди: Славъ Георгиевъ, Радъ Бѣлевъ, Естеръ Симентова и Арпенти П. Черневъ, е почната на 22 Септември т. г. и ще продължава до 22 октомври т. г. 5 часа сл. обѣдъ, съ правонадаване въ 24 часа 5%.

Горниятъ имотъ е собственост на Бука Симентова, отъ гр. Варна, продава се за дългътъ къмъ Никола Лафчиевъ отъ градъ Варна, първоначална цѣна 4600 лева, съ 20% намаление.

Желающитъ да купятъ имота, могатъ да се явятъ всеки присъственъ денъ и часъ въ канцеларията ми, да прѣглеждатъ книгата по продажбата и да наддаватъ.

Варна, 26/IX 1913 г.

Съдеб. Приставъ: Д. Х. Ивановъ.

IV Варненски Съдеб. Приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 253.

На основание протоколното определение на Варнен. Окр. Съдъ, отъ 11 Декември 1910 г., съ което се разрѣшава да се продаде на публиченъ търгъ недвижимия имотъ — къща, въ село Кара-Хюсеинъ, обявявамъ че отъ последното двукратно публикуване настоящето въ мѣстния вѣстникъ въ продължение на 31 денъ съ правонадаване въ 24 часа 5%, ще продавамъ, на втори публиченъ търгъ, следния недвижимъ имотъ на самото мѣсто — въ канцеларията на Кара-Хюсеинското селско общинско управление, а именно: къща въ с. Кара-Хюсеинъ, Варненска Околия при съеди: Славъ Димитровъ, Христо Чорбовъ, Проданъ Жековъ, отъ двѣтѣ страни и пжтъ съ дворъ отъ около (2) декара. Къщата е едноетажна съ три стая направена отъ камъкъ и прѣстъ, покрита съ мѣстни керемиди, а двора сграденъ съ тръни. Горниятъ имотъ е собственъ на покойния Димитръ Кара Тодоровъ отъ с. Кара-Хюсеинъ продава се като неподлимъ. Наддаването и търгътъ ще се извърши въ селото Кара-хюсеинъ съ първоначална цѣна (1000) хиляда лева. Желающитъ да купятъ имота могатъ да прѣглеждатъ книгата по продажбата и да наддаватъ всеки присъственъ денъ и часъ въ канцеларията ми, а въ денятъ на продажбата — въ самото село.

2—2

гр. Варна, 23 септември 1913 год.

Съд. Приставъ: Д. Х. Ивановъ.

Уроци по френски дава гимназиаленъ учителъ, свършилъ въ странство литература.

Споразумение въ редакцията за ѝ.

Опитенъ счетоводителъ

търси работа въ нѣкоя търговска кантора. Споразумение редакцията.

Илия Д. Хенковъ

прѣдставителъ на павѣстната е-пропейска общарска фабрика Д. Х. Поллакъ & С-ие, се прѣмѣсти на ул. „Прѣславска“ до кафене „Балканъ“.